

ZICHTBAAR, HOORBAAR, WELKOM

De kracht van inclusie &
schoolaanwezigheid

Amstel & Meerdag 2025

SPREKER

Kwaliteit van contact

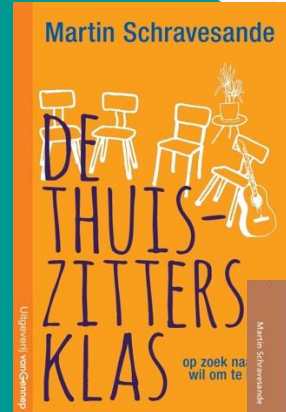
Martin Schravesande en Elske Rollema

Even voorstellen:

- Ik help kinderen en jongeren die vastlopen in het onderwijs
- Maar ook ouders, scholen, overheden en hulpverleners die deze kinderen willen helpen
- Voorheen: ministerie van onderwijs, organisatie-adviseur, manager, hbo-docent
- 9,5 jaar geleden: thuiszittersklas gestart in Brummen
- Sinds 3,5 jaar: verschillende werkzaamheden vanuit www.opengeestig.nl

Dit doe ik nu:

- Lezingen, workshops, trainingen (met Elske!)
- Advies voor scholen, jeugdhulpinstellingen en overheden
- Advisering van ouders en begeleiding ex-leerlingen (beide onbetaald)
- Schrijven: 'De thuiszittersklas', 'De onderhuidse leraar', rapport 'Autisme-inclusief VO', 'Onderwijs op verhaal' (nog te verschijnen)

Vandaag:

Nadruk op oefenen en meemaken

Dus minder aandacht voor:

- Oorzaken van schooluitval
- Effectieve thuiszittersvoorzieningen (zoals mijn thuiszittersklas)
- Kennis van ontwikkelingsproblematiek bij kinderen en jongeren
- Politieke, bureaucratische, organisatorische, juridische en financiële aspecten van schooluitval

Maar kom gerust een praatje maken als je daar meer over wil weten!

martin@opengeestig.nl 06 26344166

Meervoudig probleem:

Perspectieven op schooluitval en thuiszitters:

- Politiek
- Juridisch
- Financieel
- Organisatorisch
- Informatie en kennis
- Didactisch

Maar te weinig: pedagogisch

Schooluitval is in hoofdzaak een pedagogisch probleem!

Welke kwaliteiten moet het contact tussen volwassenen en kinderen hebben om afhaken te voorkomen?

Bij die vraag begint het, daar hebben we direct invloed op.

Ook de moeilijkste vraag want hij gaat niet over procedures, systemen en andere controleerbare dingen maar over onszelf.

Kenmerk van onze tijd dat we juist dit soort vragen lastig vinden.

Kwaliteit van pedagogisch contact verbeteren

Waarom is dat zo moeilijk?

- Lerarentekort
- Werkdruk
- Wantrouwen in de leerling
- Gebrekkige leercultuur in het onderwijs
- Systeemdwang (want menselijk contact is per definitie niet systematisch maar grillig en avontuurlijk)
- Wijzen naar de ander

Zelfde belemmeringen ook in het contact tussen volwassenen (in MDO's bijvoorbeeld)

Schooluitval tegengaan: geen protocol maar verbinding

- ❖ Elke casus is uniek
- ❖ Elk perspectief (leraar, schoolleiding, leerling, ouder, hulpverlener, leerplicht, gemeente, psycholoog, etc.) heeft zijn eigen waarheid
- ❖ Een kind voelt of de volwassenen om hem heen in verbinding zijn of niet (Gabor Mate: “Veiligheid is niet de afwezigheid van gevaar maar de aanwezigheid van verbinding”)
- ❖ Verbinding begint niet met overtuiging

Inleven en oefenen

Lees de casus en bespreek in groepjes hoe je het contact met Simon aangaat als je hem wil overhalen toch bij het MDO aan te schuiven.

Kies iemand uit de groep die het gesprek met Simon wil oefenen.

Bij voldoende tijd: in zelfde groepjes verschillende rollen voor MDO-voorbereiden. Hoe ga je het gesprek aan?

Kies iemand om aan het MDO deel te nemen.

Conclusie: juiste grondhouding is geen 'trucje'

- Vertrouwen
- Rust
- Geduld
- Onbevangenheid
- Respect voor autonomie van de ander
- Luisteren
- Flexibiliteit
- Duidelijkheid (ook over grenzen aan de flexibiliteit)

Kun je groeien in die grondhouding?

Ja

1. Leren van leerlingen (en hun ouders)
2. Leren van en met collega's (sparren, intervisie)
3. Leren van denkers (pedagogen, filosofen, psychologen, etc.)
4. Eventueel, maar slechts als aanvulling, of opstartvonkje een training of cursus

Aanvaard dat dit leerproces een avontuur is!

BEDANKT!

Samenwerkingsverband
Amstelland en de
Meerlanden

Samen
werkings
verband
passend
onderwijs
Haarlemmermeer

AMSTEL
RONDE passend onderwijs